

Hòa thượng Thích Viên Thanh sưu tầm và gìn giữ di sản

ISSN: 2734-9195 13:25 29/08/2025

Khi giới thiệu về những chiếc chổi cổ - vật dụng quý giá của đồng bào Trường Sơn - Tây Nguyên, Hòa thượng cho biết, từng chiếc chổi có giá trị tương đương cả một gia tài trong cộng đồng bản địa thời trước.

Tác giả: **Huy Khuyển - Chi Linh**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học - Số tháng 09/2025

Không chỉ có niềm đam mê kí họa về hình tượng Tổ sư Đạt Ma, Hòa thượng Thích Viên Thanh dành nhiều thời gian, công sức để sưu tầm các hiện vật về Phật giáo, hiện vật về nhân học, dân tộc học, lịch sử, văn hóa... với mong muốn có thể xây dựng được một bảo tàng tư nhân tại Thiền viện Vạn Hạnh.

Thiền viện Vạn Hạnh - ngôi cổ tự mang tên vị Thiền sư nổi tiếng thời Lý, là điểm dừng chân không thể thiếu đối với nhiều du khách trong và ngoài nước khi đến Đà Lạt. Không chỉ là chốn thiền môn thanh tịnh, Thiền viện còn là nơi lưu giữ kho tàng hiện vật quý giá, được hình thành từ tâm huyết cả đời của Hoà Thượng Thích Viên Thanh- người âm thầm vun đắp và gìn giữ từng hiện vật, mong muốn kiến tạo nên một bảo tàng mang đậm dấu ấn văn hoá- tâm linh giữa lòng cao nguyên.

Hoà Thượng Thích Viên Thanh giới thiệu về các bức hoạ Đạt Ma Tổ sư

Khi đặt chân đến Thiền viện Vạn Hạnh, điều gây ấn tượng hơn cả đó là hàng ngàn bức tranh chân dung Đạt Ma Tổ Sư với những hình tượng khác nhau được Hoà Thượng Thích Viên Thanh miệt mài sáng tác trong suốt nhiều năm qua.

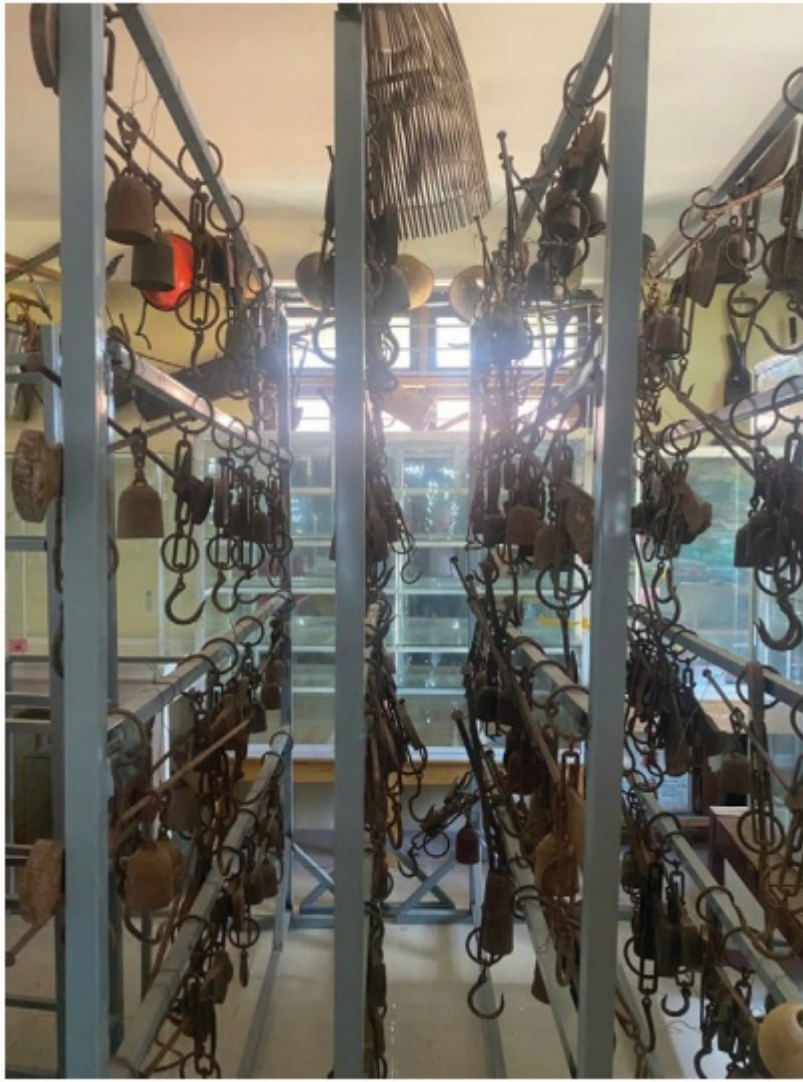
Những bức hoạ ấy không chỉ là tác phẩm nghệ thuật, mà còn là dấu vết của một quá trình tu tập đầy chiêm nghiệm.

Bên cạnh tranh vẽ, Hoà thượng Thích Viên Thanh còn sở hữu một bộ sưu tập đồ sộ tượng Đạt Ma được chế tác bằng gỗ với nhiều kích thước, hình dáng khác nhau. Từng bức tượng đều được đặt trong không gian riêng trang trọng ngay trong khuôn viên thiền viện – nơi kết hợp giữa tinh thần nghệ thuật và chiều sâu tâm linh. Đây cũng là một phần trong nỗ lực gìn giữ và lan tỏa giá trị văn hóa - tôn giáo mà Hoà thượng âm thầm thực hiện trong nhiều năm qua.

Tranh Đạt Ma tổ sư với các hình tượng khác nhau

Từ những năm 70 của thế kỷ XX, Hòa thượng Thích Viên Thanh đã sớm bày tỏ niềm say mê đặc biệt với những hiện vật cũ - những món đồ từng một thời gắn bó với đời sống con người, nhưng rồi dần bị bỏ quên. Trải qua hàng chục năm bền bỉ sưu tầm, kho hiện vật của Hòa thượng ngày càng phong phú, đa dạng, trải dài qua nhiều giai đoạn lịch sử - từ các pho tượng Phật bằng đá, gỗ thời phong kiến, những cây đèn dầu, bình toong thời kháng chiến, cho đến các dụng cụ nông nghiệp, sinh hoạt đời thường của thời bình.

Một góc trưng bày các loại côn

Trong không gian trưng bày của Thiền viện, không thể không nhắc đến bộ sưu tập công chiêng Tây Nguyên - biểu tượng văn hóa độc đáo của vùng đất đại ngàn. Theo thống kê, hiện khu bảo quản đang lưu giữ khoảng 400 chiếc công, chiêng với đủ loại hình và kích cỡ. Nhiều chuyên gia đánh giá đây là một trong những bộ sưu tập công chiêng lớn nhất tại Việt Nam.

Ngoài ra, Hòa thượng Thích Viên Thanh đặc biệt yêu thích chuông đồng và tượng Phật. Trong khu trưng bày được thiết kế riêng thành tòa nhà năm tầng, hiện đang lưu giữ hơn 100 chiếc chuông đồng lớn nhỏ, cùng hàng trăm pho tượng Phật bằng gỗ, đá, đồng - nhiều tượng có niên đại từ 300 đến 400 năm.

Với hành trình âm thầm kéo dài suốt hơn 40 năm, bộ sưu tập tại Thiền viện Vạn Hạnh hiện đã lên đến khoảng 40.000-50.000 hiện vật. Tất cả đều được đánh số, ký hiệu bảo quản và phân loại theo từng khu vực - bước đầu hướng tới xây dựng hồ sơ và lý lịch khoa học cho từng món đồ.

Khu trưng bày Công chiêng và chuông cổ

Một góc trưng bày các dụng cụ nông nghiệp

Khi giới thiệu về những chiếc chóc cổ - vật dụng quý giá của đồng bào Trường Sơn - Tây Nguyên, Hòa thượng cho biết, từng chiếc chóc có giá trị tương đương cả một gia tài trong cộng đồng bản địa thời trước.

Bên cạnh những bộ sưu tập mang tính tôn giáo và văn hóa dân tộc thiểu số, nơi đây còn lưu giữ nhiều hiện vật đời thường, mộc mạc mà gợi nhiều xúc cảm: từ chiếc xà gạc, đòn gánh, quang gánh, gạt lúa, quạt lúa... đến các dụng cụ đánh bắt cá, nông cụ như cày, bừa bằng gỗ, sắt.

Trong khu trưng bày còn có hàng trăm chiếc cân đĩa, cân tạ, đèn măng xông, đèn dầu, đồng hồ cổ, máy ảnh phim, ống đựng đạn dược, dao bổ cau, dao phát rẫy... mỗi món như một lát cắt của đời sống xã hội Việt Nam trong thế kỷ XX.

Hy vọng trong tương lai không xa, nơi đây sẽ trở thành điểm đến độc đáo cho những ai yêu mến di sản văn hóa Việt, để từ đó giá trị của hàng chục ngàn hiện vật được lan tỏa rộng rãi, góp phần gìn giữ một phần hồn cốt của dân tộc trong dòng chảy hiện đại.

Tác giả: **Huy Khuyến - Chi Linh**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học - Số tháng 09/2025